

ПРОТОКОЛ №..... / .....
(дата)

Лабораторно упражнение № 24
**ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СКОРОСТНАТА КОНСТАНТА НА РЕАКЦИЯТА
ОКИСЛЕНИЕ НА ЙОДОВОДОРОДНА КИСЕЛИНА С
ВОДОРОДЕН ПЕРОКСИД**

Студент:..... Фак. №.....

Специалност:.....

Курс:..... Група:.....

Ръководител на упражнението:.....

Мнение на ръководителя на упражнението:

Заверка:

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ

Окислението на йодоводородна киселина с водороден пероксид протича по уравнението:

Защо окислението на HI с H_2O_2 е псевдомономолекулна реакция? Запишете съответните химични уравнения.

От кой порядък е реакцията? Запишете кинетичното уравнение.

Въз основа на кое уравнение може да се изчисли E_a ($J \cdot mol^{-1}$) на процеса по данни за скоростните константи k_1 и k_2 при две различни температури T_1 и T_2 ?

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

НАЧИН НА РАБОТА

В ерленмайерова колба от 200 cm^3 се наливат 100 cm^3 $0,4\%$ KI и 5 cm^3 1M H_2SO_4 . Сместа се поставя в термостат в продължение на $20 - 30 \text{ min}$ при температура, зададена от асистента, където се слага и колбичка с $12 - 15 \text{ cm}^3$ $0,035\text{M}$ H_2O_2 ($0,035\text{M}$ H_2O_2 се приготвя в мерителна колба от 100 cm^3 . За целта се вземат $0,4 \text{ cm}^3$ 30% H_2O_2 и се долива до марката с дестилирана вода).

След темпериране на колбата със сместа към нея от бюрета се прибавят 1 cm^3 $0,05\text{M}$ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$, 5 капки индикатор – скорбяла, и 10 cm^3 $0,035\text{M}$ H_2O_2 . Включва се секундомерът (през цялото време на опита колбата не се изважда от термостата). Колбата внимателно се разбърква и се отчита времето на появяване на първото синьо оцветяване – t_0 . Бързо от бюретата се прибавя 1 cm^3 $0,05\text{M}$ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$, разбърква се (при разбъркване синьото оцветяване веднага изчезва), изчаква се и отново се отчита времето на появяване на второто синьо оцветяване – t_1 , и т.н. Тази операция се повтаря 6 пъти. След това в колбата се прибавят няколко капки $0,5\text{M}$ NH_4MoO_4 (катализатор) и отделеният йод се титрува с $0,05\text{M}$ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ до изчезване на синьото оцветяване. Намира се обемът A (cm^3) на $0,05\text{M}$ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ ($A = 7 + y$), където y е обемът на $0,05\text{M}$ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$, изразходван за титруване на йода след прибавяне на катализатора, еквивалентен на взетите 10 cm^3 $0,035\text{M}$ H_2O_2 .

РЕЗУЛТАТИ

Изчисляването на скоростната константа на разглежданата реакция се извършва по уравнение (1) $k = \frac{1}{t} \ln \frac{A-1}{A-1-x}$, което се получава от уравнението (2) $k = \frac{1}{t} \ln \frac{a}{a-x}$, като се има предвид следното: за начало на опита се взема времето на първото посиняване (t_0). Ето защо в началния момент на опита в реакционната смес се съдържат $(A - 1) \text{ cm}^3$ $0,035\text{M}$ H_2O_2 . Следователно a от уравнение (2) е равно на $A - 1$ в уравнение (1). В момента на появяване на второто посиняване (t_1) е реагирал още 1 cm^3 $0,035\text{M}$ H_2O_2 , т.е. x в уравнение (1) е равно на 1 , а $t = t_1 - t_0$ (t в уравнение (1) е равно на разликата между времето на второто посиняване и началото на реакцията). В момента на появяване на третото посиняване x е равно на 2 , а $t = t_2 - t_0$ и т.н. (с x са означени cm^3 $0,035\text{M}$ H_2O_2 , реагирали за време t).

t, s	$t_1 - t_0,$ $t_2 - t_0 \dots s$	$t_1 - t_0,$ $t_2 - t_0 \dots s$	$\frac{A-1}{A-1-x}$	$\ln \frac{A-1}{A-1-x}$	k, s ⁻¹
t, s	$t_1 - t_0,$ $t_2 - t_0 \dots s$	$t_1 - t_0,$ $t_2 - t_0 \dots s$	$\frac{A-1}{A-1-x}$	$\ln \frac{A-1}{A-1-x}$	k, s ⁻¹